C/2024/6825

2024.11.29.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2024. október 21.)

Málta gazdaság-, költségvetési, foglalkoztatás- és strukturális politikájáról

(C/2024/6825)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

(1) Az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([2]), amely létrehozta a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt (a továbbiakban: az Eszköz), 2021. február 19-én lépett hatályba. Az Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást a tagállamoknak, az Unió által finanszírozott fiskális impulzust biztosítva. A gazdaságpolitikai koordináció európai szemeszterének prioritásaival összhangban az Eszköz segít elérni a gazdasági és társadalmi helyreállítást, valamint végrehajtani a fenntartható reformokat és beruházásokat, különösen a zöld és a digitális átállás előmozdítását, valamint a tagállamok gazdaságának reziliensebbé tételét szolgáló reformokat és beruházásokat. Közép- és hosszú távon szintén segít megerősíteni az államháztartás helyzetét, valamint fellendíteni a növekedést és a munkahelyteremtést, javítani az Unión belüli területi kohéziót, és támogatni a szociális jogok európai pillérének folytatódó végrehajtását.

(2) A 2023. február 27-én elfogadott (EU) 2023/435 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([3]) (a továbbiakban: REPowerEU-rendelet) célja fokozatosan megszüntetni az Unió függőségét az orosz fosszilistüzelőanyag-behozataltól. Ez segítene elérni az energiabiztonságot és diverzifikálni az Unió energiaellátását, növelve ugyanakkor a megújuló energiaforrások elterjedését, az energiatárolási kapacitásokat és az energiahatékonyságot. Málta új REPowerEU-fejezettel egészítette ki a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét olyan kulcsfontosságú reformok és beruházások finanszírozása érdekében, amelyek segíteni fogják a REPowerEU célkitűzéseinek elérését.

(3) 2023. március 16-án a Bizottság kiadta „Az EU hosszú távú versenyképessége: előretekintés a 2030 utáni időszakra” című közleményt annak érdekében, hogy megalapozza a szakpolitikai döntéseket, és megteremtse a növekedés fokozásához szükséges keretfeltételeket. A közlemény kilenc egymást kölcsönösen megerősítő tényező tekintetében határozza meg a versenyképesség keretfeltételeit. Az említett tényezők közül a magántőkéhez való hozzáférés, a kutatás és innováció, az oktatás és a készségek, valamint a működő egységes piac emelkedik ki a reformok és a beruházások alapvető szakpolitikai prioritásaiként a jelenlegi termelékenységi kihívások kezelése, valamint az Unió és tagállamai hosszú távú versenyképességének fokozása céljából. 2024. február 14-én a Bizottság kiadta „Az egységes piac aktuális helyzete: az egységes piacról és a versenyképességről szóló 2024. évi éves jelentés” című közleményt. Az említett közlemény részletesen ismerteti az európai egységes piac versenyképességi erősségeit és kihívásait, a beazonosított kilenc versenyképességi tényező szerint követve az éves fejleményeket.

([1]) HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([3]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/435 rendelete (2023. február 27.) az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról, valamint az 1303/2013/EU rendelet, az (EU) 2021/1060 rendelet és az (EU) 2021/1755 rendelet, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 63., 2023.2.28., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

(4) 2023. november 21-én a Bizottság elfogadta a 2024. évi éves fenntartható növekedési jelentést, megadva a 2024. évi európai szemeszter startját. 2024. március 22-én az Európai Tanács jóváhagyta a 2024. évi éves fenntartható növekedési jelentés prioritásait, amelyek a versenyképes fenntarthatóság négy dimenziója köré összpontosulnak. 2023. november 21-én a Bizottság – az 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([4]) alapján – elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2024. évi jelentést is, amelyben Máltát nem sorolta azon tagállamok közé, amelyeket érinthet az egyensúlyhiány, vagy fennáll ennek kockázata, és amelyek tekintetében részletes felülvizsgálatra volna szükség. Ugyanezen a napon a Bizottság elfogadta a Málta 2024. évi költségvetésiterv-javaslatára vonatkozó véleményt is. A Bizottság az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást is elfogadott és a 2024. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2024. április 12-én elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást ([5]) (a továbbiakban: az euroövezetről szóló, 2024. évi ajánlás) és 2024. március 11-én az együttes foglalkoztatási jelentést.

(5) 2024. április 30-án hatályba lépett az Unió új gazdasági kormányzási kerete. A keret magában foglalja a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről szóló, új (EU) 2024/1263 rendeletet, a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló, módosított 1467/97/EK tanácsi rendeletet ([6]) és a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről szóló, módosított 2011/85/EU tanácsi irányelvet ([7]) is. Az új gazdasági kormányzási keret célkitűzései: reformok és beruházások végrehajtásával előmozdítani a rendezett és fenntartható államháztartást, a fenntartható és inkluzív növekedést, valamint a rezilienciát, továbbá megelőzni a túlzott költségvetési hiányt. Az új gazdasági kormányzási keret előmozdítja a nemzeti felelősségvállalást is, és fokozott hangsúlyt helyez a középtávra, hatékonyabb és következetesebb végrehajtással kombinálva mindezt. Minden egyes tagállamnak nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervet kell benyújtania a Tanácsnak és a Bizottságnak. A nemzeti középtávú költségvetési-strukturális terv a tagállam költségvetési, reform- és beruházási kötelezettségvállalásait tartalmazza, a nemzeti törvényhozási ciklus rendes hosszától függően, 4 vagy 5 éves tervezési időhorizontra vonatkozóan. A nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervekben foglalt nettó kiadási ([8]) pályának meg kell felelnie az (EU) 2024/1263 rendelet követelményeinek, többek között azon követelményeknek, hogy az államadósságot a kiigazítási időszak végére megalapozottan csökkenő pályára kell állítani, vagy ilyen pályán kell tartani, vagy annak a bruttó hazai termék (GDP) 60 %-a alatti prudens szinten kell maradnia, továbbá az államháztartási hiányt középtávon a Szerződés által a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá kell csökkenteni, illetve az alatt kell tartani. Amennyiben egy tagállam elkötelezi magát az (EU) 2024/1263 rendeletben meghatározott kritériumoknak megfelelő releváns reformok és beruházások mellett, a kiigazítási időszak legfeljebb három évvel meghosszabbítható. Az említett nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervek elkészítésének támogatása céljából a Bizottság 2024. június 21-én iránymutatást tett közzé a tagállamok által a nemzeti középtávú költségvetési-strukturális terveikben és az elért eredményekről szóló éves jelentéseikben nyújtandó információkra vonatkozóan. Az (EU) 2024/1263 rendelet 5. és 36. cikkének megfelelően a Bizottság – adott esetben – referenciapályát és technikai információkat továbbított a tagállamok számára. A tagállamoknak 2024. szeptember 20-ig kell benyújtaniuk nemzeti középtávú költségvetési-strukturális terveiket, kivéve, ha a tagállam és a Bizottság megállapodik a határidő észszerű időtartammal történő meghosszabbításáról. A tagállamok – a nemzeti jogi keretükkel összhangban – megvitathatják a középtávúterv-tervezetüket a nemzeti parlamentjükkel, felkérhetik a független költségvetési intézményeket véleménynyilvánításra, valamint konzultációt folytathatnak a szociális partnerekkel és más nemzeti érdekelt felekkel.

(6) 2024-ben az európai szemeszter továbbra is az Eszköz végrehajtásával összhangban alakul. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek teljes körű végrehajtása továbbra is elengedhetetlen az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervek segítenek hatékonyan kezelni az elmúlt években kiadott releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességét vagy jelentős részét. A 2019., 2020., 2022. és 2023. évi országspecifikus ajánlások ugyanolyan relevánsak maradnak az (EU) 2021/241 rendelet 14., 18. és 21. cikkével összhangban felülvizsgált, aktualizált vagy módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek tekintetében is.

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács 1176/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról (HL L 306., 2011.11.23., 25. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([5]) A Tanács ajánlása (2024. április 12.) az euroövezet gazdaságpolitikájáról (HL C, C/2024/2807, 2024.4.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) A Tanács 1467/97/EK rendelete (1997. július 7.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról (HL L 209., 1997.8.2., 6. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) A Tanács 2011/85/EU irányelve (2011. november 8.) a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről (HL L 306., 2011.11.23., 41. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Az (EU) 2024/1263 rendelet 2. cikkének 2. pontjában meghatározott „nettó kiadás”: i. a kamatkiadások, ii. a diszkrecionális bevételi intézkedések, iii. az uniós alapokból származó bevételek által teljes mértékben fedezett, uniós programokkal kapcsolatos kiadások, iv. az Unió által finanszírozott programok társfinanszírozásával kapcsolatos nemzeti kiadások, v. a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások ciklikus elemei, valamint vi. az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított kormányzati kiadás.

(7) 2021. július 13-án Málta – az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban – benyújtotta nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a Bizottsághoz. Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke értelmében a Bizottság – az említett rendelet V. mellékletében foglalt értékelési iránymutatásokkal összhangban – értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét. 2021. október 5-én a Tanács elfogadta a Málta helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló végrehajtási határozatát ([9]), amelyet az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (2) bekezdése alapján 2023. július 14-én módosítottak a vissza nem térítendő pénzügyi támogatásra vonatkozó maximális pénzügyi hozzájárulás aktualizálása, valamint a REPowerEU-fejezet beillesztése céljából ([10]). A részletek folyósításának feltétele, hogy a Bizottság – az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkének (5) bekezdésével összhangban – határozatot fogadjon el, amely megállapítja, hogy Málta kielégítően teljesítette a tanácsi végrehajtási határozatban meghatározott releváns mérföldköveket és célokat. A kielégítő teljesítés előfeltétele, hogy a korábbi mérföldkövek és célok terén ne következzen be visszalépés.

(8) 2024. április 15-én Málta – az 1466/97/EK tanácsi rendelet ([11]) 4. cikkének (1) bekezdésével összhangban – benyújtotta a 2024. évi nemzeti reformprogramját. Az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban a 2024. évi nemzeti reformprogram Máltának a helyreállítási és rezilienciaépítési terv megvalósítása terén tett előrehaladásról szóló, félévenkénti jelentését is tükrözi.

(9) 2024. június 19-én a Bizottság közzétette a Máltára vonatkozó, 2024. évi országjelentést. Ebben értékelte a Tanács által 2019 és 2023 között elfogadott releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Málta által elért eredményeket, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Málta általi végrehajtását. Az említett elemzés alapján az országjelentés hiányosságokat azonosított a helyreállítási és rezilienciaépítési terv által nem vagy csak részben kezelt kihívásokat illetően, valamint újonnan felmerült és kialakulóban lévő kihívásokat. A jelentés szintén értékelte a Málta által a szociális jogok európai pillérének végrehajtása és a foglalkoztatásra, a készségekre és a szegénység csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok elérése, valamint az Egyesült Nemzetek fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén elért eredményeket.

(10) Az Eurostat által hitelesített adatok szerint Málta GDP-arányos államháztartási hiánya a 2022. évi 5,5 %-ról 2023-ban 4,9 %-ra csökkent, míg a GDP-arányos államadósság a 2022. év végi 51,6 %-ról 2023 végén 50,4 %-ra csökkent. A „2024. évi költségvetés-politikai iránymutatás" című, 2023. március 8-i bizottsági közleményben foglalt bejelentésnek megfelelően a Bizottság – a 2023. évi tényadatok alapján – a meglévő jogi rendelkezésekkel összhangban megteszi az első lépést a hiányalapú túlzotthiány-eljárás megindítása céljából. 2024. június 19-én a Bizottság a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése szerinti jelentést adott ki. Az említett jelentés értékelte Málta költségvetési helyzetét, mivel az államháztartási hiány 2023-ban meghaladta a Szerződés által a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy – az említett értékelés fényében és a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságnak a Szerződés 126. cikkének (4) bekezdése alapján kifejezett véleménye mérlegelését követően – a Bizottság 2024 júliusában Máltára vonatkozóan a túlzotthiány-eljárás megindítását szándékozik javasolni, arra téve javaslatot, hogy a Tanács – a Szerződés 126. cikke (6) bekezdése alapján – fogadjon el határozatot a túlzotthiány-helyzet máltai fennállásának megállapításáról.

(11) 2022. július 12-én a Tanács azt ajánlotta ([12]), hogy Málta hozzon intézkedést annak biztosítására 2023-ban, hogy a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összhangban legyen egy összességében semleges költségvetéspolitikai irányvonallal ([13]), figyelembe véve az energiaár-emelkedéseknek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknek nyújtott ideiglenes és célzott támogatás fenntartását. A Tanács azt ajánlotta, hogy Málta álljon készen a folyó kiadásoknak a változó helyzethez történő kiigazítására. A Tanács azt is ajánlotta, hogy Málta bővítse a zöld és a digitális átállásra, valamint a REPowerEU kezdeményezés figyelembevételével az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat, többek között az Eszköz és más uniós források felhasználásával. A Bizottság becslései szerint 2023-ban a költségvetési irányvonal ([14]) restriktív volt – a GDP 0,6 %-ának felelt meg – magas inflációs környezetben. A nemzeti finanszírozású (a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások 2023. évi növekedése a GDP 1,6 %-ának megfelelő restriktív hatást gyakorolt a költségvetési irányvonalra. A kiadásoknál figyelembe vették az energiaár-emelkedésnek leginkább

([9]) ST 11941/21 INIT; ST 11941/21 ADD 1.

([10]) A Tanács végrehajtási határozata (2023. július 14.) a Málta helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló, 2021. október 5-i tanácsi végrehajtási határozat módosításáról (ST 11202/23 INIT; ST 11202/23 ADD 1).

([11]) A Tanács 1466/97/EK rendelete (1997. július 7.) a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról (HL L 209., 1997.8.2., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

([12]) A Tanács ajánlása (2022. július 12.) Málta nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Málta 2022. évi stabilitási programját (HL C 334., 2022.9.1., 146. o.).

([13]) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint Málta esetében a potenciális kibocsátás középtávú növekedése, amelyet a költségvetési irányvonal méréséhez használnak, nominális értéken 2023-ban 11,2 %-ra tehető, a tízéves átlagos potenciális reálnövekedési ráta és a 2023. évi GDP-deflátor alapján.

([14]) A költségvetési irányvonal az államháztartás mögöttes költségvetési pozíciójában bekövetkezett éves változás mérőszáma. Mind a nemzeti finanszírozású, mind az uniós költségvetésből finanszírozott költségvetési politikákból eredő gazdasági impulzus értékelésére irányul. A költségvetési irányvonal i. a középtávú potenciális növekedés és ii. a diszkrecionális bevételi intézkedéseket nem tartalmazó elsődleges kiadások változása közötti különbözetként mérhető (és az elsődleges kiadások nem tartalmazzák a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket sem), de az elsődleges kiadások tartalmazzák az Eszköz és más uniós alapok keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatások (grants) által finanszírozott kiadásokat.

kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak nyújtott célzott szükséghelyzeti támogatási intézkedések költségének a GDP kevesebb mint 0,1 %-ával történt növekedését. A nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások 2023. évi növekedése összhangban volt a 2022. július 12-i tanácsi ajánlással. Az Eszköz és más uniós alapok keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatások által finanszírozott kiadások 2023-ban a GDP 0,9 %-át tették ki. A nemzeti finanszírozású beruházások 2023-ban a GDP 2,6 %-át tették ki, ami 2022-höz képest 0,1 százalékpontos növekedést jelent. Málta addicionális beruházásokat finanszírozott az Eszközből és más uniós alapokból. Málta a zöld és a digitális átállásra és az energiabiztonságra – például a magán- és középületek, többek között kórházak és iskolák felújítására, a közlekedési ágazat villamosítására, valamint a közigazgatás és a magánszektor digitalizációjához kapcsolódó projektekre – irányuló közberuházásokat hajtott végre. E közberuházásokat részben az Eszközből és más uniós alapokból finanszírozzák.

(12) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2024-ben 4,6 %-kal, 2025-ben pedig 4,3 %-kal nő, és a harmonizált fogyasztói árindex (HICP) alapján mért infláció 2024-ben 2,8 %-on, 2025-ben pedig 2,3 %-on áll majd.

(13) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése 2024-re a GDP 4,3 %-ának megfelelő államháztartási hiányt prognosztizál, míg a GDP-arányos államadósság 2024 végére 52,0 %-ra nő. A hiány 2024. évi csökkenése főként a folyó termelőfelhasználás, valamint a bérköltségek visszafogott növekedését, továbbá a nemzeti légitársaság szerkezetátalakításához kapcsolódó költségek fokozatos megszüntetését tükrözi. A Bizottság becslései alapján a költségvetési irányvonal az előrejelzés szerint 2024-ben a GDP 1,3 %-ával szűkül.

(14) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint az Eszköz keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatásokkal (grants) finanszírozott kiadások nagysága 2024-ben várhatóan a GDP 0,4 %-a, szemben a 2023. évi 0,2 %-kal. Az Eszköz keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatásokkal finanszírozott kiadások magas színvonalú beruházásokat és termelékenységnövelő reformokat fognak lehetővé tenni anélkül, hogy közvetlen hatást gyakorolnának Málta államháztartási egyenlegére vagy államadósságára.

(15) A Tanács 2023. július 14-én azt ajánlotta ([15]), hogy Málta folytasson prudens költségvetés-politikát, különösen azáltal, hogy a nemzeti finanszírozású elsődleges kiadások ([16]) nominális növekedését 2024-ben legfeljebb 5,9 %-ra korlátozza. A 2023. évi költségvetésük végrehajtása és a 2024. évi költségvetésiterv-javaslatuk elkészítése során a tagállamoknak figyelembe kellett venniük azt, hogy a Bizottság – a 2023. évi tényadatok alapján – javasolni fogja a Tanácsnak a hiányalapú túlzotthiány-eljárások megindítását. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint Málta nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadásai 2024-ben várhatóan 5,5 %-kal emelkednek, amely az ajánlott maximális növekedési ráta alatt van. Azonban 2023-ban a nettó elsődleges kiadások magasabbak voltak a 2023. július 14-i tanácsi ajánlás idején vártnál (a GDP 0,8 %-ával). Ha a 2023. évi nettó elsődleges kiadások azonosak lettek volna a 2023. július 14-i tanácsi ajánlás idején várt értékkel, a 2024. évi nettó elsődleges kiadások így keletkező növekedési rátája a GDP 0,7 %-ával haladta volna meg az ajánlott növekedési rátát. Ezért a Bizottság szerint – a 2023-ban a vártnál magasabb nettó kiadásokból eredő bázishatás figyelembevétele mellett – fennáll annak a kockázata, hogy a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások nem fognak teljes mértékben megfelelni az ajánlásnak.

(16) Ezen kívül a Tanács azt ajánlotta, hogy Málta 2023–2024-ben a lehető leghamarabb vezesse ki a hatályban lévő szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket, és az így keletkező megtakarításokat fordítsa az államháztartási hiány csökkentésére. A Tanács továbbá azt ajánlotta, hogy ha az újbóli energiaár-emelkedések új vagy folytatódó támogatási intézkedéseket tesznek szükségessé, Máltának biztosítania kell, hogy az ilyen támogatási intézkedések a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások és vállalkozások védelmére irányuljanak, fiskálisan finanszírozhatóak legyenek, és megőrizzék az energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint a szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedések nettó költségvetési költsége ([17]) a becslések szerint 2023-ban a GDP 1,7 %-át, valamint az előrejelzések szerint 2024-ben a 2,0 %-át és 2025-ben az 1,0 %-át teszi ki. Konkrétan, 2024-ben és 2025-ben várhatóan hatályban maradnak az energiafogyasztásra kivetett közvetett adók csökkentésére és az energiatermelés támogatására irányuló intézkedések, amelyek célja az importált villamos energia áremelkedésének kompenzálása és a szén-dioxid-kibocsátás csökkentése ([18]). Noha szem előtt kell tartani azokat a kihívásokat, amelyekkel Málta az energiaimporttól való nagy fokú függőség és a gazdaság kis méretéből eredően a külső sokkhatásoknak való jelentősebb kitettség miatt szembesül, nem prognosztizálható a szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedések kivezetése amint lehetséges 2023-ban és 2024-ben. Fennáll annak a kockázata, hogy ez nem fog megfelelni a Tanács ajánlásában foglaltaknak. Következésképpen nincsenek olyan kapcsolódó megtakarítások, amelyek a tanácsi ajánlásnak megfelelően felhasználhatók a költségvetési hiány csökkentésére. A kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások és vállalkozások védelmére irányuló szükséghelyzeti energiatámogatási

([15]) A Tanács ajánlása (2023. július 14.) Málta 2023. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Málta 2023. évi stabilitási programját (HL C 312., 2023.9.1., 167. o.).

([16]) A nettó elsődleges kiadások alatt a következők nélkül számított nemzeti finanszírozású kiadásokat értjük: i. diszkrecionális bevételi intézkedések, ii. kamatkiadások, iii. ciklikus munkanélküliségi kiadások, valamint iv. egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések.

([17]) A számadat az említett intézkedések éves költségvetési költségének szintjét mutatja, beleértve a bevételeket és kiadásokat, és adott esetben az energiaszolgáltatók váratlan nyereségére kivetett adókból származó bevételek nélkül.

([18]) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése azt feltételezi, hogy azon intézkedések, amelyek Málta közlése szerint 2024 végéig érvényben maradnak, 2025-ben is költségvetési hatással fognak járni.

intézkedések költségvetési költsége a becslések szerint 2024-ben a GDP 0,2 %-át teszi ki (míg 2023-ban a 0,1 %-át). Az intézkedéseknek a GDP 0,2 %-át kitevő része (míg 2023-ban a 0,1 %-a) őrzi meg az energiakereslet csökkentésére és az energiahatékonyság növelésére irányuló árjelzést.

(17) Emellett a Tanács azt is ajánlotta, hogy Málta tartsa fenn a nemzeti finanszírozású közberuházások szintjét, és biztosítsa az Eszköz keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatások és az egyéb uniós alapok hatékony felhasználását, különösen a zöld és a digitális átállás előmozdítása érdekében. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint a nemzeti finanszírozású közberuházások a 2023. évi GDP-arányos 2,6 %-hoz képest 2024-ben a GDP 2,8 %-ára emelkednek. Ez összhangban van a Tanács ajánlásával. Ezzel szemben az uniós forrásokból – ideértve az Eszköz keretében nyújtott vissza nem térítendő támogatásokat is – finanszírozott közkiadások 2024-ben várhatóan változatlan – a GDP 0,9 %-ának megfelelő – szinten maradnak.

(18) Az előrejelzés zárónapján ismert gazdaságpolitikai intézkedések alapján, és változatlan szakpolitikát feltételezve, a Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése 2025-ben a GDP 3,9 %-ának megfelelő államháztartási hiányt prognosztizál. A hiány 2025. évi csökkenése elsősorban az energiatámogatási intézkedések költségeinek várható csökkenését tükrözi. A GDP-arányos államadósság 2025 végére várhatóan 52,6 %-ra nő.

(19) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és az említett rendelet V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2026-ig végrehajtandó, egymást kölcsönösen erősítő reformok és beruházások széles körét tartalmazza. Az említett reformok és beruházások várhatóan segítenek kezelni a releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások mindegyikét vagy jelentős részét. E szoros időkereten belül Málta hosszú távú versenyképességének a zöld és a digitális átállás révén történő fokozásához kulcsfontosságú gyorsan haladni a REPowerEU-fejezetet is tartalmazó helyreállítási és rezilienciaépítési terv eredményes végrehajtásával, biztosítva ugyanakkor a társadalmi méltányosságot. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervben foglalt kötelezettségvállalások 2026 augusztusáig történő teljesítése szempontjából meghatározó jelentőséggel bír, hogy Málta folytassa a reformok és beruházások végrehajtását. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv sikeres végrehajtásához alapvető fontosságú a helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek, a civil társadalom szereplői és más releváns érdekelt felek szisztematikus bevonása a széles körű felelősségvállalás biztosítása érdekében.

(20) A kohéziós politikai alapok félidős felülvizsgálatának részeként Máltának – az (EU) 2021/1060 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([19]) 18. cikkével összhangban – 2025 márciusáig felül kell vizsgálnia az egyes – az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+), a Kohéziós Alap és az Igazságos Átmenet Alap (IÁA) által támogatott – programokat, figyelembe véve többek között a 2024. évi országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívásokat, valamint a nemzeti energia- és klímatervét. Az említett felülvizsgálat képezi az alapját az egyes programokhoz nyújtott uniós finanszírozás végleges allokációjának. Bár Málta eredményeket ért el a kohéziós politikai programoknak és a szociális jogok európai pillérének a végrehajtása terén, továbbra is maradnak bizonyos kihívások. Elengedhetetlen a kohéziós politikai programok végrehajtásának felgyorsítása. A programok keretében elfogadott prioritások továbbra is relevánsak. Az energiahatékonyságba és a megújuló energiába történő beruházások kulcsfontosságúak az energiamegtakarítás eléréséhez, az energiaágazat fenntarthatóságának megerősítéséhez és Málta nemzetközi energiaforrásoktól való függőségének csökkentéséhez. Fontos a fenntartható multimodális megoldásokba és az aktív mobilitásba történő beruházások folytatása a forgalmi torlódások csökkentése és a közúti közlekedésből származó kibocsátások mérséklése érdekében. További erőfeszítésekre van szükség a vízgazdálkodás és a szennyvízkezelés fenntarthatóságának biztosítása érdekében. Emellett a hulladéklerakás csökkentése és az újrafeldolgozásra vonatkozó célértékek elérése érdekében körforgásos gazdasági gyakorlatokra – többek között az újrafeldolgozási potenciál maximalizálására – van szükség. Elő kell mozdítani továbbá a felnőttkori tanulást a lakosság készségszintjének növelése és a munkaerőhiány enyhítése érdekében. Továbbra is támogatni kell a kiszolgáltatott csoportok társadalmi és munkaerőpiaci integrációját, különös tekintettel a harmadik országbeli állampolgárokra és a fogyatékossággal élő személyekre, valamint a nemek közötti egyenlőségre. Málta továbbá felhasználhatná az (EU) 2024/795 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([20]) az Unió stratégiai autonómiájának, valamint az ipar versenyképességének és fenntarthatóságának a támogatására létrehozott Stratégiai Technológiák Európai Platformját.

([19]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízumpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról (HL L 231., 2021.6.30., 159. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([20]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/795 rendelete (2024. február 29.) a Stratégiai Technológiák Európai Platformjának (STEP) létrehozásáról és a 2003/87/EK irányelv, valamint az (EU) 2021/1058, az (EU) 2021/1056, az (EU) 2021/1057, az 1303/2013/EU, a 223/2014/EU, az (EU) 2021/1060, az (EU) 2021/523, az (EU) 2021/695, az (EU) 2021/697 és az (EU) 2021/241 rendelet módosításáról (HL L, 2024/795, 2024.2.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

(21) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv és más uniós alapok által kezelt gazdasági és szociális kihívásokon felül Málta számos további kihívással szembesül az agresszív adótervezést megkönnyítő adórendszer jellemzőivel, az oktatással és a készségekkel, a megújuló energiával és a közlekedéssel kapcsolatban.

(22) Az agresszív adótervezés kezelése továbbra is kulcsfontosságú az adórendszer hatékonyságának és méltányosságának javításához. Tekintettel az agresszív adótervezési stratégiáknak a tagállamok közötti, átgyűrűző hatásaira, kiemelkedően fontos, hogy összehangolt fellépés révén minden tagállam nemzeti szakpolitikákon keresztül egészítse ki az uniós jogszabályokat. Málta a korábban elfogadott nemzetközi és európai kezdeményezések végrehajtása révén lépéseket tett az agresszív adótervezési gyakorlatok kezelésére, és továbbra is elkötelezett amellett, hogy helyreállítási és rezilienciaépítési tervében foglalkozzon a kérdéssel. A terv reformprogramjának részeként a máltai kormány új törvényt fogadott el a transzferárazási szabályok bevezetéséről, amely 2024 januárjától alkalmazandóvá vált. Célja, hogy megakadályozza a vállalati nyereségátcsoportosítási lehetőségek keletkezését. Málta megbízást adott továbbá egy független tanulmány elkészítésére a külföldre irányuló és a bejövő (azaz az uniós és a nem uniós lakosok közötti) kifizetésekről, amelyet jogalkotás követ majd. Amíg azonban Málta nem alkalmaz forrásadót a máltai székhelyű vállalatok által a nulla százalékos vagy alacsony adómértéket alkalmazó adójogrendszerekbe (ez úgy értendő, mint bármely olyan joghatóság, amelynek jogszabályban előírt társaságiadó-kulcsa nem éri el a 9 %-ot, vagyis a legalacsonyabb kötelező társaságiadó-kulcsot az Unióban) teljesített kamat-, osztalék- és jogdíjfizetésekre, vagy ezzel egyenértékű óvintézkedéseket – annak biztosítása érdekében, hogy a vállalkozások ne juttathassák el adózatlanul nyereségüket nem uniós országokba –, e nyereségek tekintetében az adóztatás kettős elmaradásának kockázata továbbra is magas. Ezenkívül a belföldi adóügyi illetőségű külföldi vállalatokkal szembeni bánásmód továbbra is az adóztatás kettős elmaradásának kockázatát hordozza magában mind a vállalatok, mind a magánszemélyek tekintetében. A kérdést csak részben oldja meg az (EU) 2022/2523 tanácsi irányelvnek ([21]) való megfelelés, amely csak a nagyvállalatokra lesz alkalmazandó, miután Málta végrehajtja azt.

(23) A szakképzett munkaerő hiánya és a strukturális munkaerőhiány a jövőbeli növekedés, a versenyképesség és a kettős átállás szűk keresztmetszetét képezi. 2024 első negyedévében a munkaerőhiányról a máltai termelést korlátozó tényezőként számoltak be, a szolgáltatások és az ipar területén pedig az uniós átlaghoz képest körülbelül kétszer gyakrabban. Három vállalat közül több mint kettő számolt be nehezen betölthető álláshelyekről olyan állások esetében, amelyek információs és kommunikációs technológiái szakértői készségeket igényelnek. Az OECD Nemzetközi tanulói teljesítménymérésének (PISA) legutóbbi eredményei azt mutatják, hogy az Unióban Máltán az egyik legmagasabb a gyengén teljesítők aránya, ami komoly kihívást jelent a későbbi készségfejlesztés szempontjából. Máltán – társadalmi-gazdasági háttértől függetlenül – körülbelül minden harmadik 15 éves diák alulteljesít matematikából, szövegértésből és természettudományokból. A tanárhiányt részben helyettesítő tanárokkal orvosolták, akiknek a képzettségi szintje eltér a teljes képesítéssel rendelkező tanárokétól, vagy alacsonyabb annál. A korai iskolaelhagyók száma csökkenőben van, de továbbra is meghaladja az uniós átlagot, növelve az alacsony képzettségű felnőttek már amúgy is nagy táborát. Bár a felnőttek oktatásban és képzésben (a megelőző 12 hónapban) való részvétele összességében összhangban van az uniós átlaggal, az alacsony képzettségű felnőttek tanulásban való részvétele alacsony. Hasonlóképpen, bár 2023-ban a felnőttek 63 %-a rendelkezett legalább alapvető digitális készségekkel, a készségszintek közötti különbségek jelentősek. A felső középfokú szakképzésben részesülő tanulók aránya továbbra is alacsony. Az oktatás minőségének megerősítése az alapkészségekre való összpontosítással, a tanárhiány kezelésével és a tanárok szakmai fejlődésének előtérbe helyezésével a diákok tanulási igényeinek jobb kielégítése érdekében, valamint a máltai oktatási és képzési rendszerek munkaerőpiaci relevanciájának a szociális partnerekkel szoros együttműködésben történő fokozása kulcsfontosságú az alacsony oktatási eredmények, valamint a súlyos készséghiány és a strukturális munkaerőhiány csökkentése szempontjából.

(24) Málta számára továbbra is kihívást jelent a zöld gazdasági növekedés megvalósítása, egyensúlyt teremtve a fejlődés és a környezeti fenntarthatóság között. Az ország zöld átállását hátráltatja a fosszilis tüzelőanyagoknak az energiarendszerében betöltött domináns szerepe. Máltán a megújuló forrásokból származó energia részaránya a bruttó végsőenergia-fogyasztásban 2022-ben 13,4 % volt, ami az egyik legalacsonyabb az Unióban. Ez jóval elmarad Máltának a megújuló energiára vonatkozó kötelező, 2030-ig elérendő legalább 42,5 %-os uniós célértékhez való hozzájárulásként kitűzött 28 %-os indikatív megújulóenergia-részarányától. Szinte az összes kiépített megújulóenergia-kapacitás szárazföldi napenergia-kapacitás, amely lassan nő (2023-ban 4 %-kal). A nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervben foglalt, folyamatban lévő reform, amely bizonyos új épületeken napenergia-berendezéseket ír elő, továbbá a megújulóenergia-projektek engedélyezési ütemezésének lerövidítését,

([21]) A Tanács (EU) 2022/2523 irányelve (2022. december 14.) az Unióban a multinacionális vállalatcsoportokra és a nagy volumenű belföldi vállalatcsoportokra vonatkozó globális minimum-adószint biztosításáról (HL L 328, 2022.12.22., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2523/oj).

várhatóan fokozza e berendezések elterjedését. Málta jelentős tengeri nap- és szélenergia-potenciállal rendelkezik a kizárólagos gazdasági övezetében. Ez a potenciál azonban továbbra is kihasználatlan. Málta azon képessége, hogy megújuló energiaforrásokat alkalmazzon, miközben javítja energiaellátásának biztonságát, az Olaszországgal közös második villamosenergia-rendszerösszekötő megépítése és a hazai villamosenergia-hálózatának a – többek között akkumulátoros energiatárolási megoldásokba irányuló beruházások révén történő – további megerősítése terén elért előrehaladásától is függ.

(25) A forgalmi torlódások csökkentése és a közúti közlekedésből származó magas kibocsátások mérséklése kulcsfontosságú prioritást képez a fenntarthatósági kihívás kezelése szempontjából. A közúti közlekedésből származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás 23,3 %-kal nőtt 2005-höz képest. Máltán a személyszállítás 86 %-át személygépkocsikkal bonyolítják le, és ez az arány egyre nő. Máltán továbbra is a forgalmi torlódások jelentik a fő közlekedési kihívást, amely hatással van a sziget versenyképességére is, és ezért az erőfeszítések jelentős fokozására van szükség. Az alternatív tengeri közforgalmú közlekedés előmozdítása érdekében Málta az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával a kompkikötőhelyek korszerűsítésével belső kikötői komphálózatot épít ki. Málta emellett a fenntartható multimodális városi mobilitás fellendítését tervezi azáltal, hogy kohéziós finanszírozás révén 17,5 km-nyi tiszta városi közlekedési infrastruktúrát – többek között gyalogosutakat és kerékpársávokat – épít ki.

(26) Az euroövezeti tagállamok gazdaságai közötti szoros összefonódásokra és a gazdasági és monetáris unió működéséhez való együttes hozzájárulásukra tekintettel 2024-ben a Tanács azt ajánlotta, hogy az euroövezeti tagállamok tegyenek intézkedéseket – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik révén – az euroövezetről szóló 2024. évi ajánlás végrehajtása érdekében. Málta esetében az 1., 2., 3. és 4. ajánlás hozzájárul az euroövezetről szóló 2024. évi ajánlásban foglalt első, második, harmadik és negyedik ajánlás végrehajtásához,

AJÁNLJA, hogy Málta 2024-ben és 2025-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Kellő időben nyújtsa be a középtávú költségvetési-strukturális tervet. A megreformált Stabilitási és Növekedési Paktum követelményeinek megfelelően 2025-ben korlátozza a nettó kiadások ([22]) növekedését olyan mértékűre, amely összhangban van többek között azzal, hogy az államháztartási hiány a Szerződésben a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték felé közelítve csökkenjen, az államadósság pedig középtávon prudens szinten maradjon. A 2024–2025-ös téli időszak kezdetéig vezesse ki a szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket. A fennmaradó agresszív adótervezési kockázatok kezelése céljából vezessen be a külföldre irányuló kifizetésekre forrásadót vagy ezzel egyenértékű óvintézkedéseket, valamint módosítsa a nem belföldi illetőségű vállalatokra vonatkozó szabályokat.

2. Folytassa a REPowerEU-fejezetet is magában foglaló helyreállítási és rezilienciaépítési terv gyors és hatékony végrehajtását, biztosítva a reformok és beruházások 2026 augusztusáig történő befejezését. Gyorsítsa fel a kohéziós politikai programok végrehajtását. Az említett programok félidős felülvizsgálata keretében továbbra is koncentráljon az elfogadott prioritásokra, figyelembe véve ugyanakkor a Stratégiai Technológiák Európai Platformja kezdeményezés által a versenyképesség javítására kínált lehetőségeket.

3. Erősítse meg az oktatás és képzés minőségét és munkaerőpiaci relevanciáját az alacsony oktatási eredmények, valamint a súlyos készséghiány és a strukturális munkaerőhiány kezelése érdekében, különösen a tanulók alapkészségeinek és a tanárok szakmai fejlődésének előmozdítása révén.

4. Gyorsítsa fel a megújuló energia elterjedését nagyszabású projektek, valamint a közvetlen energiatermelésbe és -fogyasztásba történő kis léptékű beruházások révén. Kezelje a forgalmi torlódásokat a tömegközlekedés minőségének és hatékonyságának javítása révén, valamint fokozza az „aktív mobilitási” infrastruktúrába történő beruházásokat.

Kelt Luxembourgban, 2024. október 21-én.

a Tanács részéről

az elnök

NAGY I.

([22]) Az (EU) 2024/1263 rendelet 2. cikkének 2. pontja szerint a „nettó kiadás”: a kamatkiadások, a diszkrecionális bevételi intézkedések, az uniós alapokból származó bevételek által teljes mértékben fedezett, uniós programokkal kapcsolatos kiadások, az Unió által finanszírozott programok társfinanszírozásával kapcsolatos nemzeti kiadások, a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások ciklikus elemei, valamint az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított kormányzati kiadás.